

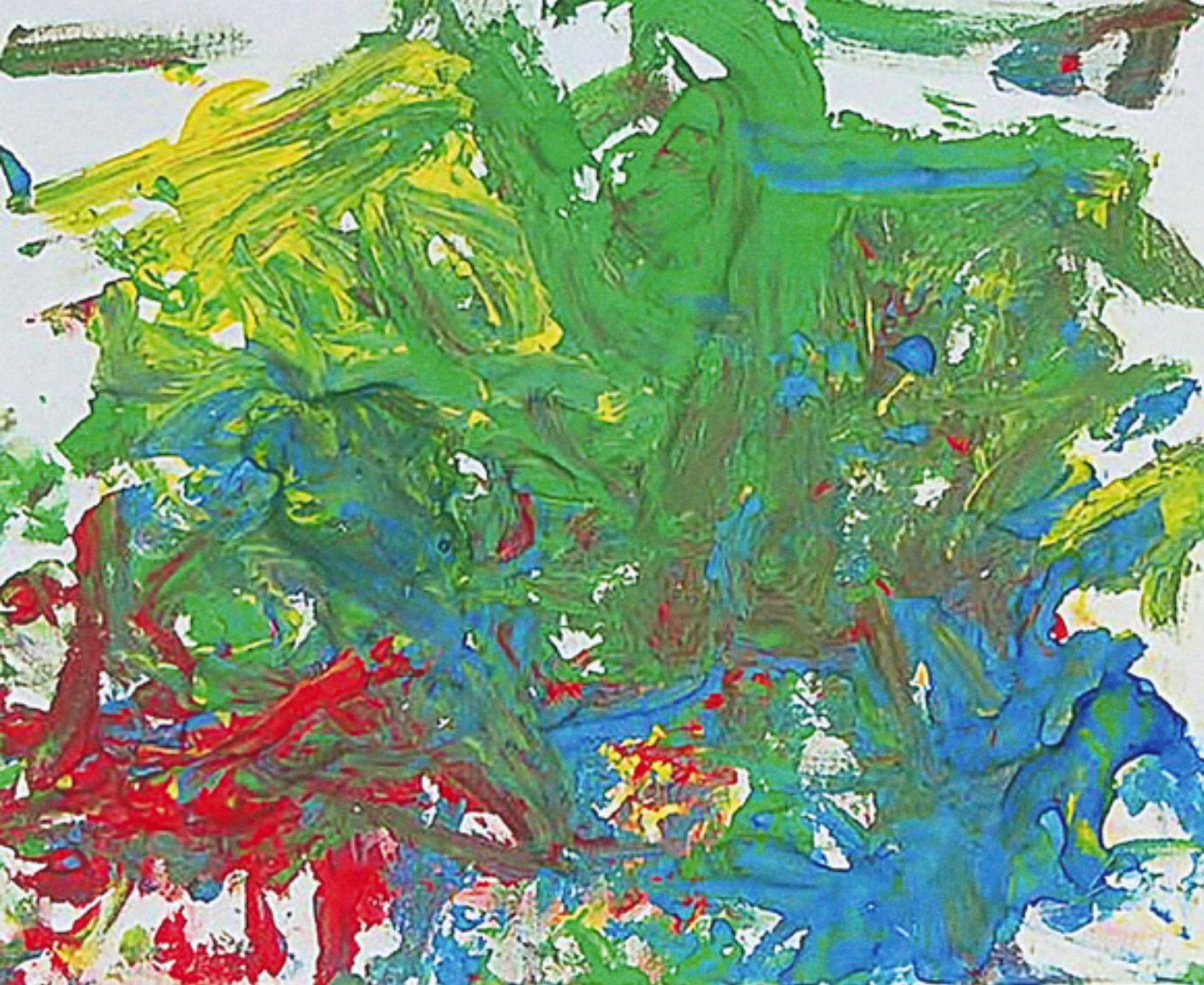
En bekymring

Helene Myklebustad
Kompetansenhet sør
Bergen kommune

Raseres tilbudet
til personer med
døvblindhet i
forbindelse med
samorganisering
av sjeldenfeltet?

En noe kortere versjon av innlegget ble
trykket i Bergens Tidende 4. mars 2011.

Maleri av Odd Arild Torsvik.

«EU anerkjente døvblindhet som en selvstendig funksjonshemming i 2004 (. . . . .). Norske myndigheter har gjort det motsatte, og gjort døvblindhet til en følgetilstand av sjeldne og lite kjente diagnoser».

(Trine Seljeseth, Seksjonsleder Regionalt senter for døvblinde).

Ved Kloppedalen bofellesskap gir vi tjenester til 11 beboere med omfattende kombinerte syns- og hørselshemminger. Dette medfører store konsekvenser for kommunikasjon, språk, omverdensforståelse og sosial deltakelse for samtlige. I tillegg til å være miljøarbeider/terapeut, må våre ansatte inneha spesifikk

Maleri av Odd Arild Torsvik.

kompetanse når det gjelder å være gode kommunikasjons- og samhandlingspartnere for beboerne.

Bakgrunnen for vår bekymring er at Helsedirektoratet har fått i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet

å utrede hvordan man best, og mest mulig effektivt, kan samorganisere de eksisterende nasjonale kompetansesentrene for sjeldne og lite kjente diagnoser og funksjonshemninger i en nasjonal kompetansetjeneste. Organiseringen av kompetansesystemet for personer med døvblindhet ble innlemmet i denne prosessen. Dette berører 6 tjenesteytende enheter, 4 regionsentre (Skådalen, Statped Vest, Signo døvblindesenter og regionsenteret for døvblinde ved Universitetssykehuset i Nord-Norge), 2 sentre med landsdekkende oppgaver (Eikholt ressurscenter og Huseby) og koordinerende enhet under Oslo universitetssykehus HF.

I rapporten «Samorganisering av nasjonale kompetansesentre for sjeldne og lite kjente diagnoser og funksjonshemninger» (www.helsedirektoratet.no). utarbeidet i november 2010, konkluderer Helsedirektoratet med å sentralisere tjenestene for døvblinde til Eikholt ressurscenter i Drammen etter prinsippet om «en dør inn». Dette betyr at det regionale tilbudet som fungerer i dag forsvinner.

Kloppedalen bofellesskap representerer et av flere små fagmiljø rundt døvblinde på Vestlandet. Vi mottar i dag tjenester fra Regionsenteret for døvblinde Statped Vest. Den foreslåtte omorganiseringen vil ramme Regionsenteret og vil derfor berøre tjenestene vi gir.

Prossessen bak rapporten har vært svært mangelfull og vår brukergruppe har ikke hatt mulighet til å medvirke. Vi i fagmiljøene er heller ikke blitt spurt om å medvirke, verken ved evaluering av tjenestene vi i dag mottar fra region-

sentrene, eller gjennom en konsekvensanalyse av den foreslåtte omorganiseringen. Vi reagerer sterkt på dette.

Vi som har stått utenfor hele prosessen undrer oss over at valget faller på Eikholt. Særlig når det framgår av rapporten at Eikholt i dag mangler kompetanse om medfødt døvblindhet. Medfødt- og ervervet døvblindhet krever veldig ulik spisskompetanse.

Døvblindhet er en sjelden tilstand. Det medfører at fagmiljøene i kommunene blir små, spredte og sårbare for forringelse av kompetanse. Døvblinde trenger omfattende og spesialiserte tjenester. For at kommunene skal være i stand til å gi et optimalt tilbud som er differensiert og kvalitetsmessig godt, er nære samarbeidspartnere med spesialisert kompetanse rettet mot de døvblinde nødvendige. Den nære kontakten mellom regionsenteret og tjenestemottakerne er også essensiell for at kunnskap skal kunne utvikles innenfor feltet. Vi er bekymret for hvilke konsekvenser en sentralisering vil få for kunnskapsutvikling innen fagfeltet.

Regionsenteret for døvblinde Statped Vest er limet mellom fagmiljøene rundt døvblinde på Vestlandet, og en viktig del av nettverket til beboerne i Kloppedalen. Våre tjenestemottakere står nå i fare for å miste nære relasjoner som det har tatt år å bygge opp. Beboere, pårørende og personal kan miste en samarbeidspartner som gjennom en årrekke har tilegnet seg og spredt kompetanse om de helt spesielle behovene «våre» beboere har.

Vi forstår at tjenestetilbud må evalueres, og tidvis må noen endringer foretas for at

tjenestene skal bli bedre, men vi kan ikke se at denne rapporten har et mål om å gi bedre tilbud til døvblinde. Det kan se ut som om økonomi og ikke et bedret tilbud til en svært sårbar gruppe er motivet for omorganiseringen. Våre tjenestemottakere er frarøvet de to viktigste sansene, syn og hørsel. For å kompensere for denne alvorlige funksjonsnedsettelse trenger døvblinde optimale utviklingsmuligheter. Med en nasjonal sentralisering vil våre beboere få et dårligere tilbud over mange år, før nye relasjoner og kompetanse er bygget opp.

At Helsedirektoratet ønsker å samle kompetansen rundt personer med

døvblindhet på Østlandet mener vi vil få store negative konsekvenser for mottakerne av tjenestene, deres pårørende og tjenesteytere ute i regionene. Vi vil tillate oss å sitere Foreningen Norges Døvblinde:

«Med endørsprinsippet mener vi at alle døvblinde bør ha tilgang til all kompetanse gjennom det sted de skal henvende seg (...). NAV er også organisert etter endørsprinsippet. Det betyr heldigvis ikke at alle NAV-brukerne skal forholde seg til en dør i Norge»

(FNDB avd. foreldre / søsken – døvblindfødte).

• • •